

ամենայն Հայոց՝ ՚ի մեղապարտէ ողջ ընդ զաւրացեալ ՚ի կամն աստուծոյ՝ աւելիալ աւուրբք յամայր ամն ժամանակաց:

Պ - Խորին խորհրդով՝ առաջատես կամաքն Աստուծոյ ընտրեալ ՚ի պատիւ պերճանաց իշխանական զահոյլոց, Վատաւոր իրաւանց կամացն աստուծոյ, մեծատոհմ՝ և ամեներևելի, ամենխմաստուն և խոհեմ իշխանաց Իշխան Պար. Կոստ(1):

ԳՈՒՆԿՍԱՍԷԼԻ - Ծառայ Աստուծոյ և տիրող ծառայից նորին, ամենադով և ամենախնամ ՚ի զաւրեղ Փրկէն մերմէ Յիսուսէ անվանելի զաւրութեամբն արիացեալ՝ քաջամարտիկ զնուոր և արիազոյն Սպարապետ ամնս Հայոց՝ բարեպաշտ և Վրիստոսասէր իշխանաց Իշխան Գուշգատար (այ՝ նննն):

Թ. Ե. դժուարիմաց եղև մեզ. իսկ զերրորդն, Հեթ. զուցէ լիցի Հեթում Ա. որ թագաւորեցուցեալ ի տեղի իւր առկենդանութեամբն զորդին իւր զՎեոն յետ ազատութեանն ի զերութենէ եղիպտացոց, յամի Տեառն 1269, եւ Հայոց, ԶԺԵ, եւ այնուհետեւ անշնչտ համարիւր նա ինքն Հեթում ա. իբրև թագաւորահայր, Թէպետ Մակար անուամբ եւս կրօնաւորէր ի վանս առանձնացեալ:

(1) Կոստանդին. զոր Թուի մեզ լինել թագաւորահայրն, Հեթմոյ Ա. աւագ Պարունն Կոստանդին իշխան, Տէր Բարձրբերդոյ, որ ի ժամանակի մահուան Վեոնի Բ. արքայի, կարգեցաւ ի նմանէ՝ ընդ Սիրաղանայ կամ Ատան Պայլի, խնամակալ թագուհւոյն Զապէլայ (դասեր վերոյիշելոյն Վեոնի բ.). եւ յետ ինն ամսոց ի վախճանիլ իշխեալ սիրաղանայ դաւաճանութեամբ ոմանց, ընկալեալ վարէր զհոգաբարձութիւն թագաւորութեանն ի 1249 թ. եւ ի Հայոց ՈԿԸ: Եւ ի մեռանիլ առաջին ամուսնոյ թագուհւոյն Զապելայ, կրկին ամուսնացոյց զթագուհին ընդ որդւոյ իւրում Հեթմոյ, որ նայն ինքն է Հեթում ա. թագաւոր յամի Տեառն 1224 եւ Հայոց ՈԶԳ:

ԿԻԿ - Կարող զաւրութեամբ (և) անվթար բազկաւ Յիսուսի բարձրացեալ և պանծացեալ առաջի Աստուծոյ և մարդկան, մեծապատիւ և ամենասիրելի բարեղարդև իմաստնասոհ և արիական Օլինուոր Պարուն.

ԿԻԿ - Հրամանաւ հզաւրին Աստուծոյ հաստատակաւ ընկալեալ զԱստուածապարդև իշխանութեանդ պատիւ ընտրեալ ՚ի զարմից և զովեալ ՚ի բնաւից Պարուն (այ՝ նննն)

ԿԻՏ (ՏԻԿԵՆ) - Զրի և ամենառատ աւրհնութեամբ արժանացեալ՝ և բարի շառաւելաւք բողբոջեալ, սիրող սրբոց և ընտանի Աստուծոյ, համահաւասար սրբոց և երջանիկ խնդաբերացն, և Վրիստոսի սիրողաց բարեհամբաւեալ բարեպաշտութեամբ Տիկին . . . :

ԿԻՏ (ՏԻԿԵՆ) - Գլխորեալ ՚ի հետաշաղաց նախնեացն քոց բարեպաշտից՝ բարեպէր և Աստուածասէր բարի Տիկին և մեծահարկի Գլխոյ (այ՝ նննն):

ՃԳՆԱՒՈՐ ԿՈՒՍԻ - Ղշմարտութեան ճանապարհին անմոլար ընթացող՝ սիրող Վրիստոսի, և ատեցող աշխարհի, սնեալ սրբութեամբ և զարգարեալ անարատութեամբ սուրբ ճգնաւորն և խաչակրաւն աշխատաւոր բարեպաշտի և մեծահարկի Կուսի (այ՝ նննն)

ԳԻՄԱՌՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԹՈՒՌՄՆ ՄԱՍԱՆՅ.

Զինչ այդ քննող հրաշէկ պատկեր Մուղայր գողարիկ քաղցրարան. Զոր յիմն հրաշից ամեն ի յուշ, Եւ զղաշտ փաղփիւն Եղիսեան:

Վառենս դաշխոյժդ զիս ամբարշու
Տօր ի լերինդ ի կատար,
Ուր մուգայից բոյլը կանառաց
Կայծեն զջնարս պար ի պար:
Բայց սոյէ եկ, կանց դու ընդ իս
Զի զքեզ առնուլ ի սատար,
Տկար գրչիս ուղղեն ըզ զիծ,
Վասն զի եմ ապիկար:

Անծուկ սրտիս յղկենս դտախտակ,
Գիր նորանոր զաղափար.
Իբր ի բազմաց մի մի ծաղկանց
Հոտ բուրեցից զիւրաբար:

Զի արժանին քեզ յանդիման
Զարարս մատին աստ յիշեմ
Իմ Արարչին բնաւից էին.
Անց դու հեղիկ, զն առ Տեմ:

Առ ժամս մեղկենս ըզկնդնդոց
Ճոխ քնարիդ ըզ լարեր.
Զի յաւերժից իմ երգեսցէ
Տաւիզ հողուոյս ընդ այեր:

Ոչ ի հարցումն ըզքեզ կոչեմ,
Եւ ոչ բանին անհանդիստ.
Զի ինձ կշռէ հանճար վեհին
Դու ի բացեայ շքով նիստ:

Համբարձ քո զաչս յաստեղատունս,
Կորովարիք քաջ զիտեայ,
Յայն պարունակ, զոր Մուգայից
Յարզ ջոկ խմրից չեւ զիտաց:

Մատն կրրիչ պահել մանկան
Զաչն ի քարտեղ ո՛ր ուտոց.
Զմիտն յիմաստս խուռն արուեստից
Հասու լինել ո՛ր եցոց:

Զթոթով լեզուն պարզ եւ յստակ
Զբարբառն ախորժ ո՛ր արար.
Զի համակ զորժ ի յանդոյից,
Առ յԱստուծոյ զինչ անկար:

Զոտն արագ ի քայլափոխ
Զծեռն շարժուն ո՛ր հաստեաց.
Զլանջ եւ թիկունս ամուր պարիսպ
Զթել երակացն ո՛ր պարզեաց:

Զշունչն անհատ սիրտն հաստատ
Զերեան կայտառ ո՛ր պահեաց.
Զյօղուած եւ ջիզ ամրափակեալ
Մաշկանափորտ ո՛ր կազմեաց:

Զայն եւ հազագն լեզուն թարգման
Անյայտ սրտին ո՛ր արար.
Ես Աստուծոյս իմոյ ձօնեմ,

Եւ ի կամացն զինչ անկար:
Ունկն արագ ազոզ կրից
Ընդդէմ գործոց ո՛ր հիմնեաց.
Կամք հաստատուն անվիշտ ի ցաւս
Միշտ յանդորրու ո՛վ վարժեաց:
Զաչն սրատես անքուն հսկող
Գիտող յայս յայն ո՛ր հաստեաց.
Յերկինս ի վեր յերկիրս ի վայր.
Վեհին զգործս ո՛ր կշռեաց:

Օ՛ն հայեաց վեր յերկնից խորան
Գահ յԱնմահին հրավառ.
Ի խոր մղենս ըզ միտոց, ասան,
Առ ի նմանէ զինչ անկար:

Զհեր զլսոյն զարդ զեղանի
Հուպ խիտ առ խիտ ո՛ր տնկեաց.
Այնպէս պայծառ երկար ի քարշ
Ի գոյն սաթից ո՛ր ներկեաց:

Հօնից ակօս կարագնադիծ
Կշռորդ ախանց ո՛ր զծեաց.
Շառագունիլ այտից յանկարծ
Ի ներկ արեան ո՛ր ազդեաց:

Արտեանունք մաշկամաղանդ
Փակել զաչկունս ո՛ր ասաց.
Թէ բարեմոյն եւ քան զնա
Բըբացն ծածկոյթ ո՛ր կարաց:

Առնուլ ըզհոտ անոյշ ի յունչն
Զըզուանք ի զարշն ո՛ր ծանոց.
Դաշնակ սիրոյ ողջ անդամոց
Հաշտ առ միմեանս ո՛ր կացոց:

Է՛ հող անբան, բնուն հար զմտաց
Ե՛լ յանմահիցն ի կամար.
Զննեա անհուն զգործն, ասան,
Առ ի հաստչէն զինչ անկար:

Որ յանէից արար ըզծագս
Տիեզերաց ըստ կարի.
Նա անսխալ զամենեսին
Քաջ զեռեղեալ ի կարգի:

Որ է՛նն ի զահ բազմի յահեղ
Երկնից երկրի ահարկու.
Վառիմ ի սէրն նորուն կամաց
Բազկատարած ի սպասու:

Նմա երգեմ զփառս յաւերժ,
Զնա օրհնեմ յաւիտեան.
Որոյ շնորհօք եւ ընդ թեօք
Կացեալ մնացից անասան: